2026/1690

10.9.2026.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJA (ES) 2026/1690

(2026. gada 29. aprīlis)

ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmumiem par Eiropas Savienības kopuzņēmumu 2024. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu

EIROPAS PARLAMENTS,

— ņemot vērā lēmumu par kopuzņēmuma "Tīra aviācija" 2024. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā lēmumu par kopuzņēmuma "Apritīga biobāzēta Eiropa" 2024. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā lēmumu par kopuzņēmuma "Tīrs ūdeņradis" 2024. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā lēmumu par kopuzņēmuma "Eiropas dzelzceļš" 2024. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā lēmumu par Eiropas Industriālā, tehnoloģiskā un pētnieciskā kiberdrošības kompetenču centra 2024. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā lēmumu par Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmuma 2024. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā lēmumu par *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotā Eiropas kopuzņēmuma 2024. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā lēmumu par kopuzņēmuma "*Global Health EDCTP3*" 2024. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā lēmumu par kopuzņēmuma "Inovatīvas veselības aprūpes iniciatīva" 2024. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā lēmumu par kopuzņēmuma "Mikroshēmas" 2024. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā lēmumu par kopuzņēmuma "Eiropas vienotās gaisa telpas *ATM* pētniecība 3" 2024. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā lēmumu par kopuzņēmuma "Viedie tīkli un pakalpojumi" 2024. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā Reglamenta 102. pantu un V pielikumu,

— ņemot vērā Transporta un tūrisma komitejas atzinumu,

— ņemot vērā Padomes 2014. gada 31. jūlija Regulu (ES) Nr. 833/2014 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar Krievijas darbībām, kas destabilizē situāciju Ukrainā ([1]), Padomes 2014. gada 31. jūlija Lēmumu 2014/512/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar Krievijas darbībām, kas destabilizē situāciju Ukrainā ([2]), un turpmākās sankciju paketes, ko Padome pieņēma pret Krieviju, reaģējot uz tās militāro agresiju pret Ukrainu,

— ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A10-0046/2026),

([1]) OV L 229, 31.7.2014., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj.
([2]) OV L 229, 31.7.2014., 13. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/512/oj.

A. tā kā kopuzņēmums "Eiropas vienotās gaisa telpas *ATM* pētniecība 3", kopuzņēmums "Tīra aviācija", kopuzņēmums "Inovatīvas veselības aprūpes iniciatīva", kopuzņēmums "Tīrs ūdeņradis", kopuzņēmums "Apritīga biobāzēta Eiropa", kopuzņēmums "Eiropas dzelzceļš", kopuzņēmums "Viedie tīkli un pakalpojumi" un kopuzņēmums "*Global Health EDCTP3*" tika izveidoti ar Padomes Regulu (ES) 2021/2085 ([3]), no kurām pēdējo minēto dēvē par vienoto pamataktu;

B. tā kā kopuzņēmums "Svarīgas digitālās tehnoloģijas" tika izveidots ar Regulu (ES) 2021/2085; tā kā kopuzņēmums "Svarīgas digitālās tehnoloģijas" 2023. gada jūlijā tika pārveidots par kopuzņēmumu "Mikroshēmas" saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2023/1782 ([4]);

C. tā kā *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotais Eiropas kopuzņēmums tika izveidots 2007. gada aprīlī ar Padomes Lēmumu 2007/198/Euratom ([5]);

D. tā kā Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmums tika izveidots ar Padomes Regulu (ES) 2021/1173 ([6]);

E. tā kā Eiropas Kiberdrošības industriālais, tehnoloģiskais un pētnieciskais kompetenču centrs tika izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/887 ([7]);

F. tā kā kopuzņēmums "Eiropas vienotās gaisa telpas *ATM* pētniecība 3" ir publiskā un privātā sektora partnerība ar mērķi izstrādāt modernizētu gaisa satiksmes pārvaldību (*ATM*) Eiropā un ar pētniecības un inovācijas palīdzību paātrināt Eiropas digitālās gaisa telpas izveidi;

G. tā kā kopuzņēmums "Tīra aviācija" ir publiskā un privātā sektora partnerība, kas vērsta uz pētniecību un inovāciju nolūkā pārveidot aviāciju virzībā uz ilgtspējīgu un klimatneitrālu nākotni;

H. tā kā kopuzņēmums "Inovatīvas veselības aprūpes iniciatīva" ir publiskā un privātā sektora partnerība, kas vērsta uz starpdisciplināru, ilgtspējīgu un uz pacientiem orientētu pētniecību un inovāciju veselības aprūpes jomā;

I. tā kā kopuzņēmums "Tīrs ūdeņradis" ir publiskā un privātā sektora partnerība ūdeņraža un kurināmā elementu tehnoloģiju pētniecības un inovācijas jomā;

J. tā kā kopuzņēmums "Mikroshēmas" ir publiskā un privātā sektora partnerība, kas veicina inovatīvu nākamās paaudzes pusvadītāju tehnoloģiju izstrādi un stiprina Eiropas mikroshēmu ražošanas spējas saskaņā ar iniciatīvu "Mikroshēmas Eiropai";

K. tā kā kopuzņēmums "Apritīga biobāzēta Eiropa" ir publiskā un privātā sektora partnerība, kas vērsta uz pētniecību un inovāciju ilgtspējīgai un konkurētspējīgai apritīgas biorūpniecības nozarei;

L. tā kā kopuzņēmums "Eiropas dzelzceļš" ir publiskā un privātā sektora partnerība pētniecības un inovācijas jomā dzelzceļa nozarē;

M. tā kā Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmums ir publiskā un privātā sektora partnerība, kas ļauj apvienot resursus augstas veiktspējas datošanas attīstībai un ieviešanai Eiropā;

N. tā kā kopuzņēmums "Viedie tīkli un pakalpojumi" ir publiskā un privātā sektora partnerība, kuras mērķis ir veicināt un attīstīt vadošo lomu rūpniecībā Eiropā 5G un 6G tīklu un pakalpojumu jomā;

([3]) Padomes Regula (ES) 2021/2085 (2021. gada 19. novembris), ar ko izveido kopuzņēmumus pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" un atceļ Regulas (EK) Nr. 219/2007, (ES) Nr. 557/2014, (ES) Nr. 558/2014, (ES) Nr. 559/2014, (ES) Nr. 560/2014, (ES) Nr. 561/2014 un (ES) Nr. 642/2014 (OV L 427, 30.11.2021., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2085/oj).

([4]) Padomes Regula (ES) 2023/1782 (2023. gada 25. jūlijs), ar kuru groza Regulu (ES) 2021/2085, ar ko izveido kopuzņēmumus pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa", attiecībā uz kopuzņēmumu "Mikroshēmas" (OV L 229, 18.9.2023., 55. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1782/oj).

([5]) Padomes Lēmums 2007/198/Euratom (2007. gada 27. marts), ar ko izveido Eiropas Kopuzņēmumu ITER un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām un piešķir tam priekšrocības (OV L 90, 30.3.2007., 58. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/198/oj).

([6]) Padomes Regula (ES) 2021/1173 (2021. gada 13. jūlijs) par Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmuma izveidi un ar ko atceļ Regulu (ES) 2018/1488 (OV L 256, 19.7.2021., 3. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1173/oj).

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/887 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido Eiropas Industriālo, tehnoloģisko un pētniecisko kiberdrošības kompetenču centru un Nacionālo koordinācijas centru tīklu (OV L 202, 8.6.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/887/oj).

O. tā kā kopuzņēmums "*Global Health EDCTP3*" ir publiskā un privātā sektora partnerība, kas vērsta uz infekcijas slimību radītā sociālekonomiskā sloga samazināšanu Subsahāras Āfrikā, pateicoties jauniem un uzlabotiem veselības aprūpes tehnoloģiju lietojumiem, kā arī uz to, lai uzlabotu sagatavotību infekcijas slimībām un reaģēšanu uz tām pasaules mērogā;

P. tā kā Eiropas Kiberdrošības industriālais, tehnoloģiskais un pētnieciskais kompetenču centrs tika izveidots, lai sadarbotos ar Nacionālo koordinācijas centru tīklu, atbalstot inovāciju un rūpniecības politiku kiberdrošības jomā;

Q. tā kā *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotā Eiropas kopuzņēmuma mērķis ir nodrošināt Savienības ieguldījumu *ITER* starptautiskajā kodolsintēzes enerģijas projektā, īstenot plašākas pieejas nolīgumu starp *Euratom* un Japānu un sagatavoties demonstrējumu kodolsintēzes reaktora un saistītu objektu būvniecībai;

R. tā kā Eiropas Savienība ir pieņēmusi nepieredzēti lielu skaitu sankciju pakešu saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu, kuru mērķis ir vājināt Krievijas ekonomisko, finansiālo un militāro spēju turpināt karadarbību un tādējādi galīgi izbeigt agresijas karu, aizstāvēt Ukrainas teritoriālo integritāti un tās iedzīvotāju drošību, kā arī nodrošināt starptautisko tiesību principu un Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu ievērošanu; tā kā Eiropas Savienība ir pieņēmusi vairākus pasākumus, lai pilnībā izbeigtu Savienības atkarību no Krievijas enerģijas, tai skaitā kodolenerģijas nozarē;

S. tā kā Eiropas Revīzijas palāta ("Revīzijas palāta") ir paziņojusi par pārskatītas revīzijas pieejas ieviešanu attiecībā pret kopuzņēmumiem, sākot ar 2025. finanšu gadu,

Vispārēja informācija

1. atzinīgi vērtē to, ka kopuzņēmumu loma ir atbalstīt pētniecības un inovācijas darbības tādās jomās kā transports, enerģētika, veselības aprūpe, apritīga biobāzēta rūpniecība, galvenie elektroniskie komponenti, mākslīgais intelekts un superdatošana, kiberdrošība un tīklu sistēmas; mudina kopuzņēmumus veicināt zinātnes atziņu pārvēršanu tirgum gatavās inovācijās un ieviest mehānismus, kas nodrošina, ka to darbības veicina Eiropas globālās stratēģiskās autonomijas, konkurētspēju, drošības, tostarp kiberdrošības, vides ilgtspējas un klimata mērķu stiprināšanu nolūkā aizsargāt kritiski svarīgu pētniecību, datus un infrastruktūru; aicina kopuzņēmumus veicināt regulāru apmācību kiberdrošības jomā, lai stiprinātu noturību pret kiberdraudiem;

2. atgādina – kā norādījusi Revīzijas palāta, saskaņā ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu (DFS) pētniecības un inovācijas jomas kopuzņēmumiem kopā būtu jāpārvalda ievērojams no Savienības saņemto naudas iemaksu budžets 17,2 miljardu EUR apmērā un jāpiesaista citu dalībnieku iemaksas 21,3 miljarda EUR apmērā; uzsver, ka saskaņā ar pašreizējo DFS paredzēts, ka *ITER* un kodolsintēzes enerģijas attīstības vajadzībām izveidotais Eiropas kopuzņēmums pārvaldīs budžetu 5,6 miljardu EUR apmērā ([8]);

3. uzsver, ka nākamās DFS 2028.–2034. gadam kontekstā kopuzņēmumi joprojām būs svarīgi Savienības stratēģiskās autonomijas, ilgtspējības, drošības un konkurētspējas stiprināšanai; tāpēc aicina Komisiju un budžeta lēmējinstitūciju nodrošināt, ka kopuzņēmumiem nākamajā DFS tiek piešķirts pietiekams, stabils un ilgtermiņa finansējums, kas atbilst to augošajai atbildībai un lomai kā galvenajiem inovācijas virzītājspēkiem tādās stratēģiskās nozarēs kā enerģētika, digitālās tehnoloģijas, pusvadītāji, tīrā enerģijā, veselības aprūpe un ar aizsardzību saistītā pētniecība;

4. norāda, ka kopuzņēmumi balstās uz publiskā un privātā sektora partnerībām, kas virza investīcijas un piesaista publiskos un privātos līdzekļus kopīgu mērķu finansēšanai; šajā sakarā atgādina, ka privāto dalībnieku ieguldījumam ir jāatbilst noteiktajiem mērķrādītājiem, lai šādas partnerības arī turpmāk būtu abpusēji izdevīgas; norāda, ka privāto dalībnieku nepietiekamo ieguldījumu dēļ dažiem kopuzņēmumiem ir finansiālas grūtības sasniegt savus mērķus; turklāt aicina kopuzņēmumus un Komisiju izvairīties no pārmērīgas paļaušanās uz ieguldījumiem natūrā papildu pasākumos (*IKAA*), lai sasniegtu mērķus, un nodrošināt to pienācīgu, pārredzamu un samērīgu izmantošanu, ņemot vērā to, ka šādi pasākumi neietilpst kopuzņēmumu darba programmās un budžetos un Revīzijas palāta tos nerevidē; tādēļ mudina pastiprināt pārredzamību un Komisijas uzraudzību pār *IKAA* ziņošanas un validēšanas metodikām un par prioritāti noteikt ieguldījumus, kas saistīti ar kopuzņēmuma finansētām darbībām, par kurām piešķirtas konkurences tiesības;

([8]) https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/iter_en.

5. atzīst kopuzņēmumu svarīgo lomu Savienības stratēģiskās autonomijas, sagatavotības un noturības veicināšanā strauji mainīgā globālajā ģeopolitiskajā kontekstā, ko raksturo sarežģītas un mainīgas problēmas; atzinīgi vērtē kopuzņēmumu ieguldījumu tehnoloģiskajās inovācijās, digitālajā autonomijā un kiberdrošībā, ilgtspējīgos transporta risinājumos, enerģētiskajā neatkarībā, aprites ekonomikā un sabiedrības veselībā;

6. aicina visus kopuzņēmumus sadarbībā ar starptautiskajiem partneriem ievērot vislielāko modrību, vienlaikus pilnībā respektējot spēkā esošo Savienības ierobežojošo pasākumu režīmu un mērķi aizsargāt Eiropas stratēģisko autonomiju;

7. atzīst kopuzņēmumu būtisko ieguldījumu pētniecības, inovācijas un tehnoloģiju attīstības veicināšanā tādās nozarēs kā aviācija, dzelzceļš un gaisa satiksmes pārvaldība; apstiprina to būtisko lomu Savienības prioritāro mērķu atbalstīšanā stratēģiskās autonomijas, ilgtspējības, digitālās pārveides, drošības un konkurētspējas jomā;

8. atzīst, ka Eiropas Savienības kopuzņēmumi ir izšķiroši svarīgs instruments, kas stiprina Savienības pētniecības un inovācijas spējas, veicinot liela mēroga publiskā un privātā sektora partnerības stratēģiskās rūpniecības jomās; atzīst, ka pateicoties to spējai apvienot resursus, koordinēt pārrobežu sadarbību un pārvarēt plaisu starp zinātnisko pētniecību un ieviešanu tirgū, kopuzņēmumi palīdz paātrināt tehnoloģisko progresu, ko atsevišķi dalībnieki paši par sevi nevarētu sasniegt; atkārtoti uzsver, cik svarīgi kopuzņēmumiem ir nodrošināt pārredzamību, pārskatatbildību un efektīvu publisko resursu pārvaldību;

9. atzīst, ka, mobilizējot rūpniecības nozari, akadēmiskās aprindas, mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) un publiskās iestādes kopīgu mērķu sasniegšanai, kopuzņēmumi nodrošina Savienības līdzekļu efektīvu izmantošanu, veicina Eiropas vadošo lomu stratēģiski svarīgu tehnoloģiju jomā, atbalsta uz vērtībām balstītu inovāciju, Savienības stratēģisko autonomiju un tieši veicina ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi un augstas kvalitātes nodarbinātību visā Savienībā;

10. mudina kopuzņēmumus pastiprināt savas institucionālās komunikācijas darbības, lai nodrošinātu plašu sabiedrības informētību par to ieguldījumu Savienības mērķu sasniegšanā un par institucionālo partnerību ar privātā sektora dalībniekiem nepieciešamību un to pievienoto vērtību, un aicina to darīt skaidrā un izglītojošā veidā;

11. atzinīgi vērtē Revīzijas palātas 2024. finanšu gada pārskatu par Eiropas Savienības kopuzņēmumiem ("Revīzijas palātas pārskats"), kurā ir iekļauta konkrēta ticamības deklarācija par katru kopuzņēmumu attiecībā uz to gada pārskatiem un pamatā esošajiem darījumiem; uzsver, ka Revīzijas palātas darba uzdevumam ir izšķiroša nozīme Savienības budžeta pareizā izpildē un budžeta uzraudzībā; aicina šo labo praksi turpināt; atzinīgi vērtē kopuzņēmumu sadarbību ar Revīzijas palātu tās ziņojuma sagatavošanas laikā un ņem vērā kopuzņēmumu atbildēs sniegtos skaidrojumus par dažiem konstatējumiem un apstākļu akcentējumiem;

12. ņem vērā Revīzijas palātas 2025. gada 1. oktobra paziņojumu par pārskatītas revīzijas pieejas ieviešanu attiecībā uz kopuzņēmumiem, sākot ar 2025. finanšu gadu; norāda, ka šīs izmaiņas cita starpā izraisīja personāla kapacitātes ierobežojumi un tas, ka Komisijas Iekšējās revīzijas dienests, kas iepriekš veica kopuzņēmumu revīzijas pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa", tās vairs neveic, tādējādi ierobežojot papildu revīzijas pārliecības pieejamību; turklāt norāda, ka jaunā pieeja paredz noteikt atbilstošu revīzijas izlases lielumu, konsolidēt revīzijas darbu visos kopuzņēmumos un izdot divas atsevišķas ticamības deklarācijas, ko papildina papildu tematiskie un īpašie ziņojumi; aicina Revīzijas palātu nodrošināt, ka pārskatītā metodika tiek ieviesta savlaicīgi un ka tā arī turpmāk atbilst augstākajiem revīzijas kvalitātes, uzticamības un pārliecības standartiem, kas vajadzīgi Savienības finanšu interešu aizsardzībai;

13. atzinīgi vērtē to, ka 2024. gada 24. septembrī Eiropas Kiberdrošības Industriālais, tehnoloģiskais un pētnieciskais kiberdrošības kompetenču centrs ieguva finansiālu autonomiju; tāpēc norāda, ka 2024. finanšu gadā Revīzijas palāta pirmo reizi revidēja šo kopuzņēmumu papildus pārējiem 11 kopuzņēmumiem;

14. uzsver to, ka apzinās, ka 2024. finanšu gadā vairākus kopuzņēmumus būtiski ietekmēja vai varēja ietekmēt svarīgi notikumi, kas varētu ietekmēt to darbības rezultātus; jo īpaši norāda, ka:

   a) Krievijas agresijas karš pret Ukrainu joprojām spēcīgi ietekmēja dažu kopuzņēmumu darbības; par šādu ietekmi īpaši liecina piegādes ķēžu traucējumi, kavējumi projektu īstenošanā un darbības izmaksu pieaugums;

b) Amerikas Savienotās Valstis atcēla ļoti lielu daļu no Amerikas Savienoto Valstu Starptautiskās attīstības aģentūras pārvaldītajām programmām, tai skaitā programmas globālās veselības jomā, kā rezultātā var samazināties līdzfinansējuma un partnerības iespējas diviem Eiropas Savienības kopuzņēmumiem, kas darbojas šajā jomā (kopuzņēmums "Inovatīvas veselības aprūpes iniciatīva" un kopuzņēmums *"Global Health EDCTP3"*), kā arī var pieaugt piegādes ķēdes traucējumu un īstenošanas riski un palielināties finansiālais spiediens un nenoteiktība Savienībai; tomēr norāda, ka laiks, kurā notika šī atcelšana, varētu arī sniegt stratēģisku iespēju Savienībai stiprināt savu lomu globālās veselības jomā, palielināt noturību un apliecināt savu vadošo lomu;

c) Savienības Mākslīgā intelekta regula ([9]) stājās spēkā 2024. gada 1. augustā, un ar to tika izveidots kopējs tiesiskais regulējums augsta riska mākslīgā intelekta sistēmām un pārredzamības pienākumiem; daudziem kopuzņēmumiem, īpaši tiem, kas iesaistīti digitālajās, inovāciju un mākslīgā intelekta partnerībās, būs jāpielāgojas šim regulējumam, un tas var ietvert paaugstinātas atbilstības prasības, regulatīvo riska novērtējumu un korekcijas projektu darbības jomā, uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus un dažādo projektu īstenošanā iesaistīto dalībnieku atbildībā;

15. atgādina, ka kopuzņēmumiem ir jāveic savas darbības saskaņā ar pareizu finanšu pārvaldību, tādējādi efektīvi veicinot Savienības politikas mērķu sasniegšanu, kā arī Savienības budžeta pareizu izpildi; tomēr pauž bažas par atsevišķiem elementiem, kas norādīti šajā rezolūcijā izklāstītajos Revīzijas palātas konstatējumos;

Gada pārskati

16. norāda, ka Revīzijas palātas ziņojumā ir konstatēts, ka 12 revidēto kopuzņēmumu 2024. gada pārskati visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo to finanšu stāvokli 2024. gada 31. decembrī, to darbības rezultātus, naudas plūsmas un neto aktīvu izmaiņas noslēgtajā gadā saskaņā ar to finanšu noteikumiem un Komisijas grāmatveža pieņemtajiem grāmatvedības noteikumiem; turklāt norāda, ka Revīzijas palāta tāpēc sniedza revīzijas atzinumus bez iebildēm par kopuzņēmumu gada pārskatu ticamību;

17. norāda, ka Revīzijas palātas ziņojumā atzīts, ka gada pārskatiem pakārtotie darījumi visos būtiskajos aspektos ir likumīgi un pareizi; turklāt norāda, ka Revīzijas palāta tāpēc sniedza revīzijas atzinumus bez iebildēm par kopuzņēmumu pārskatiem pakārtoto ieņēmumu un maksājumu likumību un pareizību;

18. norāda, ka Eiropas Industriālā, tehnoloģiskā un pētnieciskais kiberdrošības kompetenču centra 2024. gada pārskatos trūkst visaptverošas informācijas par dalībnieku kumulatīvajām iemaksām, kas veiktas pirms autonomijas iegūšanas; 2024. gada pārskatos nav atklātas iemaksas pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" un programmas "Digitālā Eiropa" līmenī, kā arī kopējās iemaksas nav salīdzinātas ar katrai programmai noteiktajiem gada mērķrādītājiem; piekrīt Revīzijas palātas ieteikumam, ka Eiropas Industriālajam, tehnoloģiskajam un pētnieciskajam kiberdrošības kompetenču centram būtu sistemātiski jāvāc, jāuzrauga un jāziņo par dalībvalstu brīvprātīgajām finanšu iemaksām un iemaksām natūrā tā kopīgajās darbībās un ar to saistīto administratīvo izmaksu segšanai;

19. norāda, ka ieņēmumu likumības un pareizības risks visiem kopuzņēmumiem tika uzskatīts par zemu;

Budžeta un finanšu pārvaldība

20. konstatē, ka 2024. gadā 12 kopuzņēmumiem, kurus revidēja Revīzijas palāta, kopējais pieejamais maksājumu budžets bija 3,2 miljardi EUR; norāda, ka Revīzijas palāta uzskata, ka kopējā pieejamajā maksājumu budžetā ir iekļautas iepriekšējo gadu neizlietotās apropriācijas, kuras kopuzņēmumi pārdalījuši uz kārtējā gada budžetu, kā arī piešķirtie ieņēmumi un pārdale uz nākamo gadu; precīzāk, norāda, ka:

a) kopuzņēmumam "Eiropas vienotās gaisa telpas *ATM* pētniecība 3" kopējais pieejamais budžets 2024. gadā sasniedza 112,7 miljonus EUR saistību apropriācijās (salīdzinājumā ar 111,2 miljoniem EUR 2023. gadā) un 110,6 miljonus EUR maksājumu apropriācijās (salīdzinājumā ar 241,5 miljoniem EUR 2023. gadā); saprot, ka saskaņā ar ziņojumu par kopuzņēmuma "Eiropas vienotās gaisa telpas *ATM* pētniecība 3" budžeta un

([9]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1689 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko nosaka saskaņotas normas mākslīgā intelekta jomā un groza Regulas (EK) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 un (ES) 2019/2144 un Direktīvas 2014/90/ES, (ES) 2016/797 un (ES) 2020/1828 (Mākslīgā intelekta akts) (OV L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

finanšu pārvaldību tā kopējais budžeta izpildes līmenis 2024. finanšu gadā sasniedza 42 % saistību apropriāciju ziņā un 36 % maksājumu apropriāciju ziņā; norāda, ka šie zemie rādītāji kopuzņēmumam nebija negaidīti un tie galvenokārt bija saistīti ar darbības izdevumiem; atkārto pagājušajā gadā paustās bažas par infrastruktūrai un darbības izdevumiem paredzēto maksājumu apropriāciju zemo izpildes līmeni, kas 2024. gadā vēl vairāk samazinājās līdz 45 % salīdzinājumā ar 55 % 2023. gadā; turklāt norāda, ka 2024. gadā uz 2025. gada budžetu tika pārnests 3,1 miljons EUR neizlietoto administratīvo maksājumu apropriāciju; turklāt vēl 11,3 miljoni EUR neizmantoto administratīvo maksājumu apropriāciju tika atlikti rezervē plānotajiem turpmākajiem administratīvajiem izdevumiem; piekrīt Revīzijas palātas ieteikumam, ka, plānojot administratīvo maksājumu budžetu 2027. gadam, kopuzņēmumam "Eiropas vienotās gaisa telpas *ATM* pētniecība 3" būtu proaktīvi jāņem vērā nelietoto administratīvo apropriāciju apjoms, kas jau ir uzkrājies līdz 2024. gada beigām;

b) kopuzņēmumam "Tīra aviācija" kopējais pieejamais budžets 2024. gadā sasniedza 172,0 miljonus EUR saistību apropriācijās (salīdzinājumā ar 269 miljoniem EUR 2023. gadā) un 302,6 miljonus EUR maksājumu apropriācijās (salīdzinājumā ar 486,0 miljoniem EUR 2023. gadā); turklāt saprot, ka saskaņā ar ziņojumu par kopuzņēmuma "Tīra aviācija" budžeta un finanšu pārvaldību tā kopējais budžeta izpildes līmenis 2024. finanšu gadā sasniedza 99,9 % saistību apropriāciju ziņā un 84,4 % maksājumu apropriāciju ziņā (izņemot neizlietotās apropriācijas); norāda, ka salīdzinoši zemākais maksājumu īpatsvars 84,4 % apmērā galvenokārt bija saistīts ar sniegtajiem pakalpojumiem, par kuriem vēl nebija izrakstīti rēķini, un ar 2025. gada pasākumu iepriekšēju finansēšanu; atzīst kopumā labo budžeta izpildes tempu; tomēr uzsver infrastruktūras un darbības izdevumiem un pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" maksājumu budžetam paredzēto maksājumu apropriāciju zemo izpildes līmeni, kas 2024. gadā sasniedza attiecīgi tikai 67 % un 52 %; norāda, ka kopuzņēmums "Tīra aviācija" izmēģina Eiropas Komisijas jauno budžeta, grāmatvedības un finanšu sistēmu (*SUMMA*), kas vēl nav pilnībā darbspējīga; šajā sakarā aicina kopuzņēmumu nodrošināt datu ticamību, veicot atbilstošu manuālu apstrādi un papildu kontrolpārbaudes, ja nepieciešams;

c) kopuzņēmumam "Inovatīvas veselības aprūpes iniciatīva" kopējais pieejamais budžets 2024. gadā sasniedza 269,8 miljonus EUR saistību apropriācijās (salīdzinājumā ar 223,2 miljoniem EUR 2023. gadā) un 205,7 miljonus EUR maksājumu apropriācijās (salīdzinājumā ar 225,9 miljoniem EUR 2023. gadā); saprot, ka saskaņā ar ziņojumu par kopuzņēmuma "*Global Health EDCTP3*" budžeta un finanšu pārvaldību tā kopējais budžeta izpildes līmenis 2024. finanšu gadā sasniedza 65,6 % saistību apropriāciju ziņā un 94,6 % maksājumu apropriāciju ziņā; uzsver darbības izdevumiem paredzēto saistību un maksājumu apropriāciju zemo izpildes līmeni, kas sasniedza 64,5 %; ņem vērā kopuzņēmuma paskaidrojumu un vispārīgi aicina to nodrošināt veselīgu izpildes tempu katrai tā budžeta iedaļai;

d) kopuzņēmumam "Tīrs ūdeņradis" kopējais pieejamais budžets 2024. gadā sasniedza 215,1 miljonus EUR saistību apropriācijās (salīdzinājumā ar 268,9 miljoniem EUR 2023. gadā) un 150,7 miljonus EUR maksājumu apropriācijās (salīdzinājumā ar 327,8 miljoniem EUR 2023. gadā); turklāt saprot, ka saskaņā ar ziņojumu par kopuzņēmuma "Tīrs ūdeņradis" budžeta un finanšu pārvaldību tā kopējais budžeta izpildes līmenis 2024. finanšu gadā sasniedza 98 % saistību apropriāciju ziņā un 84,3 % maksājumu apropriāciju ziņā, kas liecina, ka nebija nopietnu problēmu saistībā ar budžeta izpildes tempu; tomēr uzsver infrastruktūras un darbības izdevumiem paredzēto maksājumu apropriāciju zemo izpildes līmeni, kas bija vien 58,2 %; ņem vērā kopuzņēmuma sniegtos paskaidrojumus; atbalsta Revīzijas palātas ieteikumu, ka, plānojot administratīvo maksājumu budžetu 2027. gadam, kopuzņēmumam "Tīrs ūdeņradis" būtu proaktīvi jāņem vērā neizlietoto administratīvo apropriāciju apjoms, kas jau bija uzkrājies līdz 2024. gada beigām;

e) kopuzņēmumam "Mikroshēmas" kopējais pieejamais budžets 2024. gadā sasniedza 1 062,8 miljonus EUR saistību apropriācijās (salīdzinājumā ar 835,7 miljoniem EUR 2023. gadā) un 724,4 miljonus EUR maksājumu apropriācijās (salīdzinājumā ar 518,4 miljoniem EUR 2023. gadā); turklāt saprot, ka saskaņā ar ziņojumu par kopuzņēmuma "Mikroshēmas" budžeta un finanšu pārvaldību tā kopējais budžeta izpildes līmenis 2024. finanšu gadā sasniedza 99 % saistību apropriāciju ziņā un 67 % maksājumu apropriāciju ziņā kas norāda, ka joprojām pastāv dažas problēmas – proti, darbības izdevumiem paredzēto maksājumu apropriāciju zemais izpildes līmenis 67 % apmērā un īpaši zemais programmas "Digitālā Eiropa" maksājumu līmenis, kas bija vien 6 %; ņem vērā kopuzņēmuma paskaidrojumu, taču pauž dziļu nožēlu par šādu zemu izpildes līmeni un vispārīgi aicina kopuzņēmumu nodrošināt veselīgu izpildes tempu katrai tā budžeta iedaļai;

f) kopuzņēmumam "Apritīga biobāzēta Eiropa" kopējais pieejamais budžets 2024. gadā sasniedza 222,9 miljonus EUR saistību apropriācijās (salīdzinājumā ar 227,4 miljoniem EUR 2023. gadā) un 191,7 miljonus EUR maksājumu apropriācijās (salīdzinājumā ar 137,4 miljoniem EUR 2023. gadā); saprot, ka saskaņā ar ziņojumu par kopuzņēmuma "Apritīga biobāzēta Eiropa" budžeta un finanšu pārvaldību tā kopējais budžeta izpildes līmenis 2024. finanšu gadā sasniedza 96 % saistību apropriāciju ziņā un 82 % maksājumu apropriāciju ziņā, kas liecina, ka nebija nopietnu problēmu saistībā ar budžeta izpildes tempu;

g) kopuzņēmumam "Eiropas dzelzceļš" kopējais pieejamais budžets 2024. gadā sasniedza 114,6 miljonus EUR saistību apropriācijās (salīdzinājumā ar 102,6 miljoniem EUR 2023. gadā) un 120,8 miljonus EUR maksājumu apropriācijās (salīdzinājumā ar 120,3 miljoniem EUR 2023. gadā); saprot, ka saskaņā ar ziņojumu par kopuzņēmuma "Eiropas dzelzceļš" budžeta un finanšu pārvaldību tā kopējais budžeta izpildes līmenis 2024. finanšu gadā sasniedza 70 % saistību apropriāciju ziņā un 64 % maksājumu apropriāciju ziņā; konstatē, ka 2024. gadā EU-Rail aktīvā darbības budžeta izpildes līmenis sasniedza 99,9 % saistību apropriācijās un 87,9 % maksājumu apropriācijās; tomēr pauž bažas par vispārējo zemo izpildes līmeni; ņem vērā kopuzņēmuma paskaidrojumu par šo zemo līmeni, kas saistīts ar nepieciešamību saglabāt budžetu to paraugprojektu otrās kārtas finansēšanai, kuru dotāciju nolīgumi tiks parakstīti 2026. gadā; aicina kopuzņēmumu nodrošināt veselīgu izpildes tempu katrai tā budžeta iedaļai; šajā sakarā uzsver, cik svarīgi ir saglabāt atbalstu kopuzņēmumam un nodrošināt tā darbību pienācīgu īstenošanu, ņemot vērā dzelzceļa salīdzinošās priekšrocības vidiskā snieguma, zemes izmantojuma, enerģijas patēriņa un drošības ziņā;

h) Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmumam kopējais pieejamais budžets 2024. gadā sasniedza 307,1 miljonus EUR saistību apropriācijās (salīdzinājumā ar 1 136 miljoniem EUR 2023. gadā) un 347,7 miljonus EUR maksājumu apropriācijās (salīdzinājumā ar 1 058 miljoniem EUR 2023. gadā); saprot, ka saskaņā ar ziņojumu par Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmuma budžeta un finanšu pārvaldību tā kopējais budžeta izpildes līmenis 2024. finanšu gadā sasniedza 72 % saistību apropriāciju ziņā un 59 % maksājumu apropriāciju ziņā, kas liecina, ka joprojām ir problēmas saistībā ar budžeta izpildes tempu; konkrētāk, uzsver darbības izdevumiem paredzēto saistību apropriāciju zemo izpildes līmeni, kas bija 59 %; ņem vērā kopuzņēmuma sniegto paskaidrojumu; šajā kontekstā atgādina, ka pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" dotāciju maksājumu izpildes līmenis 2024. gadā samazinājās līdz 27 % (salīdzinājumā ar 36 % 2023. gadā), un to galvenokārt noteica kavēšanās saņēmēju ziņojumu *ex ante* tehnisko un finanšu pārbaužu pabeigšanā; tomēr uzsver administratīvajiem izdevumiem paredzēto maksājumu apropriāciju zemo izpildes līmeni, kas bija 61 %; pieņem zināšanai kopuzņēmuma sniegto paskaidrojumu tā rakstiskajās atbildēs uz Revīzijas palātas ziņojumu; ņem vērā papildu informāciju, ko kopuzņēmums sniedza uzklausīšanas laikā Budžeta kontroles komitejā, un kopumā aicina to nodrošināt veselīgu izpildes tempu katrai tā budžeta iedaļai;

i) Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmumam kopējais pieejamais budžets 2024. gadā sasniedza 132,6 miljonus EUR saistību apropriācijās (salīdzinājumā ar 134,7 miljoniem EUR 2023. gadā) un 132,8 miljonus EUR maksājumu apropriācijās (salīdzinājumā ar 122,9 miljoniem EUR 2023. gadā); turklāt saprot, ka saskaņā ar ziņojumu par Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmuma budžeta un finanšu pārvaldību tā kopējais budžeta izpildes līmenis 2024. finanšu gadā sasniedza 99 % saistību apropriāciju ziņā un 96 % maksājumu apropriāciju ziņā, kas liecina, ka nebija nopietnu problēmu saistībā ar budžeta izpildes tempu; tomēr norāda uz relatīvi zemo administratīvā budžeta izpildes līmeni, proti, infrastruktūras un darbības izdevumiem, kas sasniedza 59 % no saistību apropriācijām un 66 % no maksājumu apropriācijām, un aicina kopuzņēmumu nodrošināt labāku šīs administratīvā budžeta daļas izpildi;

j) kopuzņēmumam "*Global Health EDCTP3*" kopējais pieejamais budžets 2024. gadā sasniedza 224,6 miljonus EUR saistību apropriācijās (salīdzinājumā ar 136,4 miljoniem EUR 2023. gadā) un 80,3 miljonus EUR maksājumu apropriācijās (salīdzinājumā ar 2,2 miljoniem EUR 2023. gadā); saprot, ka saskaņā ar ziņojumu par kopuzņēmuma "*Global Health EDCTP3*" budžeta un finanšu pārvaldību tā kopējais budžeta izpildes līmenis 2024. finanšu gadā sasniedza 98 % saistību apropriāciju ziņā un 96 % maksājumu apropriāciju ziņā, kas liecina, ka nebija nopietnu problēmu saistībā ar budžeta izpildes tempu; tomēr norāda uz zemo maksājumu apropriāciju izpildes līmeni daļā no tā administratīvā budžeta, proti, attiecībā uz infrastruktūras un darbības

izmaksām, kas sasniedza tikai 37 % no maksājumu apropriācijām; pieņem zināšanai kopuzņēmuma skaidrojumu un aicina to, plānojot savu administratīvo maksājumu budžetu 2027. gadam, veikt pasākumus, lai nodrošinātu šīs administratīvā budžeta daļas labāku izpildi, tostarp proaktīvi ņemot vērā neizmantoto administratīvo apropriāciju apjomu, kas jau uzkrāts līdz 2024. gada beigām;

k) Eiropas Industriālajam, tehnoloģiskajam un pētnieciskajam kiberdrošības kompetenču centram kopējais pieejamais budžets 2024. gadā sasniedza 313,3 miljonus EUR saistību apropriācijās un 101,6 miljonus EUR maksājumu apropriācijās; saprot, ka saskaņā ar ziņojumu par budžeta un finanšu pārvaldību laikposmā no 2024. gada 24. septembra, kad kopuzņēmums ieguva finansiālu autonomiju, līdz 2024. gada beigām tā kopējais budžeta izpildes līmenis sasniedza 90,5 % saistību apropriāciju ziņā un 82 % maksājumu apropriāciju ziņā, kas liecina, ka netika konstatētas būtiskas problēmas saistībā ar budžeta izpildes tempu; tomēr norāda uz zemo maksājumu apropriāciju izpildes līmeni daļā no tā administratīvā budžeta, proti, iedaļā attiecībā uz ēkām, IT u. c., kas sasniedza tikai 27,1 % no maksājumu apropriācijām; pieņem zināšanai kopuzņēmuma paskaidrojumu un aicina to nodrošināt šīs administratīvā budžeta daļas labāku izpildi;

l) *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotajam Eiropas kopuzņēmumam kopējais pieejamais budžets 2024. gadā sasniedza 811,8 miljonus EUR saistību apropriācijās (salīdzinājumā ar 807 miljoniem EUR 2023. gadā) un 693,7 miljonus EUR maksājumu apropriācijās (salīdzinājumā ar 631,5 miljoniem EUR 2023. gadā); turklāt saprot, ka saskaņā ar ziņojumu par *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotā Eiropas kopuzņēmuma budžeta un finanšu pārvaldību tā kopējais budžeta izpildes līmenis 2024. finanšu gadā sasniedza 92 % saistību apropriāciju ziņā un 93 % maksājumu apropriāciju ziņā, kas liecina, ka vairs nebija nopietnu problēmu saistībā ar budžeta izpildes tempu salīdzinājumā ar 73 % saistību apropriāciju izpildes līmeni 2023. gadā; norāda uz darbības izdevumu izpildes līmeņa uzlabojumu – tas sasniedza 92 % saistību apropriāciju ziņā un 93 % maksājumu apropriāciju ziņā salīdzinājumā ar 2023. gadu, kad darbības izdevumiem paredzēto saistību apropriāciju izpildes līmenis bija 70 %;

21. uzsver, ka visiem kopuzņēmumiem ir jāpastiprina iekšējās finanšu kontroles un pārredzamības satvars, lai nodrošinātu, ka līdzekļi tiek piešķirti efektīvi un saskaņā ar Savienības stratēģiskajiem mērķiem;

22. piekrīt Revīzijas palātas bažām par dažu kopuzņēmumu pastāvīgi zemo apropriāciju izlietojuma līmeni to darbības un administratīvā budžeta izpildē; aicina attiecīgos kopuzņēmumus paātrināt korektīvu pasākumu pieņemšanu un efektīvu īstenošanu, pilnībā ievērojot Revīzijas palātas ieteikumus, lai novērstu šo konstatēto trūkumu atkārtošanos; uzsver, ka neizlietoto apropriāciju uzkrāšanās rada naudas līdzekļu pārpalikumus, kurus nevar pārdalīt citām Savienības darbībām un programmām; uzskata, ka pastāvīgi pieaugošais naudas līdzekļu pārpalikums atspoguļo nepilnības budžeta reālismā un programmu īstenošanas spējā; aicina Komisiju pieprasīt ikgadēju plānu pārpalikuma samazināšanai kopuzņēmumiem ar pastāvīgu pārpalikumu, tostarp izmērāmus atskaites punktus un skaidru saikni ar novēlotas īstenošanas faktoriem; pauž īpašas bažas par šādiem jautājumiem:

a) to, ka kopuzņēmuma "Mikroshēmas" naudas līdzekļu pārpalikums 2024. gadā palielinājās, gada beigās sasniedzot 479 miljonus EUR salīdzinājumā ar 438 miljoniem EUR 2023. gada beigās; pieņem zināšanai kopuzņēmuma sniegto paskaidrojumu; tomēr atkārtoti aicina kopuzņēmumu "Mikroshēmas" izvairīties no līdzīgu situāciju atkārtošanās un atzinīgi vērtē kopuzņēmuma vērienīgo plānu 2025. gadā šo problēmu labot, par ko paziņojis kopuzņēmums;

b) to, ka Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmuma naudas līdzekļu pārpalikums 2024. gadā arī palielinājās, gada beigās sasniedzot 904,7 miljonus EUR salīdzinājumā ar 840,7 miljoniem EUR 2023. gada beigās; norāda uz korektīvajiem pasākumiem, kuru īstenošana sākās 2024. gadā; tomēr atkārtoti aicina Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmumu racionalizēt centienus, lai izvairītos no līdzīgu situāciju atkārtošanās;

23. atzinīgi vērtē kopuzņēmuma "Tīra aviācija" uzkrātā naudas līdzekļu pārpalikuma ievērojamo samazinājumu no 237 miljoniem EUR 2023. gada beigās līdz 105 miljoniem EUR 2024. gada beigās, kas ir samazinājums par 56 %; ņem vērā paskaidrojumu, ka atlikušais pārpalikums ir nepieciešams, lai nodrošinātu maksājumu vajadzību segšanu 2025. gada pirmajos četros mēnešos; uzskata šo norisi par pozitīvu soli ceļā uz uzlabotu finanšu plānošanu un budžeta izpildi; uzsver, ka šī pieeja varētu kalpot par labu piemēru citiem kopuzņēmumiem, kas saskaras ar līdzīgām problēmām;

24. piekrīt Revīzijas palātas bažām par pastāvīgajiem kavējumiem dalībnieku iemaksu veikšanā atsevišķos kopuzņēmumos, it īpaši ņemot vērā risku, ka daži kopuzņēmumi varētu nespēt sasniegt savus iemaksu mērķrādītājus; aicina attiecīgos kopuzņēmumus turpināt īstenot pasākumus, lai novērstu šādu situāciju rašanos nākotnē; atgādina, ka attiecīgie kopuzņēmumi ir atbildīgi par iemaksu mērķrādītāju sasniegšanu, kas ir to pienākums, un ka iemaksu mērķrādītāju nesasniegšana ir pretrunā kopuzņēmumu pamatidejai; precīzāk, pauž bažas par:

   a) situāciju, kādā atrodas kopuzņēmums "Eiropas vienotās gaisa telpas *ATM* pētniecība 3", kura dalībnieks – Eirokontrole – darbības iemaksu mērķrādītāju sasniedza tikai 70 % apmērā, tāpēc kopuzņēmuma rīcībā nebija plānoto iemaksu, lai varētu pilnībā īstenot tā pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" daļu; norāda, ka arī Eirokontroles iemaksas arī bija zemākas par pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" 2024. gada mērķrādītāju, sasniedzot tikai 16 % no mērķrādītāja, proti, 500 miljoniem EUR; piekrīt Revīzijas palātas ieteikumam, ka kopuzņēmumam "Eiropas vienotās gaisa telpas *ATM* pētniecība 3" būtu jāsadarbojas ar Eirokontroli, lai palielinātu tās iemaksas, un katru gadu jāuzrauga progress;

   b) situāciju saistībā ar kopuzņēmumu *"Global Health EDCTP3"*, kurā 2024. gada beigās partneru naudas iemaksu līmenis bija ļoti zems, proti, 15,6 miljoni EUR, kas veido 4 % no 400 miljonu EUR mērķrādītāja; norāda, ka pašreizējās nepietiekamās iemaksas var būtiski mazināt kopuzņēmuma darbību sviras efektu, tādējādi apdraudot tā programmas mērķu sasniegšanu; piekrīt Revīzijas palātas ieteikumam, ka kopuzņēmumam *"Global Health EDCTP3"* būtu jāizstrādā visaptverošs rīcības plāns, kā apzināt un piesaistīt papildu partnerus no Eiropas un citām valstīm, lai stiprinātu tā pētniecības un inovācijas spējas, gūtu papildu finanšu iemaksas un nodrošinātu programmas mērķu sasniegšanu;

   c) situāciju saistībā ar Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmumu, kas salīdzinājumā ar pagājušo gadu neuzlabojās un kura privāto dalībnieku iemaksas pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" un programmā "Digitālā Eiropa" 2024. gada beigās nemainījās, veidojot 0,3 % no 2021.–2027. gada DFS mērķrādītāja 900 miljonu EUR apmērā; vēlreiz uzsver, ka iemaksu mērķrādītāju sasniegšana būtu jāuzskata par kopuzņēmuma pienākumu; atkārtoti pauž iepriekšējā gada ieteikumu, ka Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmumam būtu cieši jāsadarbojas ar Komisiju, atkārtoti izvērtējot pašreizējo mērķrādītāju attiecībā uz privātā sektora dalībnieku iemaksām pamatprogrammās "Apvārsnis Eiropa" un "Digitālā Eiropa", lai nodrošinātu tā īstenojamību; aicina Komisiju atkārtoti izvērtēt pašreizējo mērķi un atzinīgi vērtē šajā sakarā notiekošo procesu;

Iepirkums un konkursi

25. norāda, ka Revīzijas palāta savā 2024. gada ziņojumā nenorādīja uz konkrētām problēmām, kas saistītas ar iepirkumiem un konkursiem; tomēr uzsver iepirkuma nozīmi kā instrumentu tādu politikas mērķu sasniegšanai kā stratēģiskā autonomija, inovācija, vides un sociālā programma, konkurence un juridiskā noteiktība; mudina kopuzņēmumus savos iepirkumos stiprināt tādu stratēģisko kritēriju iekļaušanu kā sociālā atbildība, aprites cikla ilgtspējība, piegādes drošība, kiberdrošības stabilitāte, noturība un inovācijas spēja; apsveic dažus kopuzņēmumus, kas jau tagad īsteno šādu praksi (piemēram, *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotais Eiropas kopuzņēmums, kas 2024. gadā iekļāva ilgtspējības prasības vairāk nekā 50 % no saviem iepirkumiem);

26. atzinīgi vērtē kopuzņēmumu starporganizāciju iniciatīvas publiskā iepirkuma un līgumu pārvaldības jomā attiecībā uz kopīgu interešu un koplietošanas jautājumiem, kas veicināja tiem pieejamo resursu ekonomiski efektīvu izmantošanu un palielināja to ietekmi sarunās;

27. aicina visus kopuzņēmumus darīt vairāk dzimumu līdztiesības veicināšanai visos līmeņos, lai integrētu dzimumu līdzsvaru visās darbībās, kas saistītas ar iepirkumu, dotācijām un konkursiem, saskaņā ar nopelnu, izcilības un vienlīdzīgu iespēju principiem, vienlaikus nodrošinot, ka atlases un finansēšanas lēmumos tiek pienācīgi ņemts vērā sniegums;

28. mudina visus kopuzņēmumus integrēt ģeogrāfiskā līdzsvara principu visās iepirkuma un dotāciju piešķiršanas procedūrās, vienlaikus saglabājot konkurenci, kvalitāti un izcilību, un pienācīgi pamatot gadījumus, kad nav panākts atbilstošs sadalījums; aicina īpašu uzmanību pievērst dalībvalstīm un reģioniem ar zemāku ienākumu līmeni vai ierobežotām inovācijas spējām, lai atbalstītu šīs jomas un nodrošinātu, ka kopuzņēmumi palīdz mazināt attīstības atšķirības, vienlaikus garantējot, ka tehnoloģiskā un enerģētikas pārkārtošana tiek veikta godīgi un taisnīgi, un saglabājot reģionālo kohēziju; uzsver, ka finansējumam arī turpmāk būtu jāsniedz skaidra Eiropas pievienotā vērtība, īpašu uzmanību pievēršot MVU;

29. uzsver, ka ir jānodrošina godīgs un taisnīgs kopuzņēmumu finansējuma ģeogrāfiskais sadalījums, īpašu uzmanību pievēršot reģioniem ar zemāku inovācijas spēju un MVU, vienlaikus saglabājot atvērtu konkurenci un nodrošinot, ka finansētie projekti sniedz skaidru Eiropas pievienoto vērtību;

Darbinieku labbūtība, pieņemšana darbā un dzimumu līdzsvars

30. pauž bažas par personāla komplektēšanas stāvokli Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmumā, jo īpaši par lēno darbā pieņemšanas tempu, un aicina kopuzņēmumu racionalizēt savas procedūras, lai nekavējoties nodrošinātu visu vakanču aizpildīšanu;

31. pieņem zināšanai *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotā Eiropas kopuzņēmuma darbinieku neapmierinātību, kas atklājās nesen veiktā darbinieku aptaujā, un tās ietekmi uz darbinieku labjutību; uzsver, ka darbiniekiem vajadzētu būt iespējai strādāt fiziski un psiholoģiski drošā vidē; turklāt uzsver, ka ir svarīgi saglabāt institucionālās zināšanas; šajā sakarā ar nožēlu norāda uz kopuzņēmuma joprojām augsto atkarību no ārējiem pakalpojumu sniedzējiem; aicina kopuzņēmumu nekavējoties veikt pasākumus, lai risinātu šos jautājumus;

32. atkārtoti aicina visos kopuzņēmumos īstenot saskaņotu, pārredzamu un taisnīgu personāla politiku, nodrošinot iekļaujošus darba apstākļus, karjeras attīstību, darba un privātās dzīves līdzsvaru un atbalstu psihoemocionālās veselības saglabāšanā; atzinīgi vērtē elastīga darba režīma izmantošanu un uzsver, ka tam vajadzētu būt vērstam uz to, lai nodrošinātu organizatorisko elastību, kas atbilst kopuzņēmumu personāla vajadzībām; mudina uzlabot spēju piesaistīt augsti specializētus talantus, vienlaikus nodrošinot pienācīgus un stabilus darba apstākļus un veicinot pārredzamu iekšējo karjeras izaugsmi;

33. atzinīgi vērtē kopuzņēmumu progresu datu kvalitātes un pieejamības uzlabošanā par dzimumu līdzsvaru un ģeogrāfisko sadalījumu darbinieku vidū un pārvaldības struktūrās; uzsver, ka uzlaboti dati stiprina pārskatatbildību un ļauj veikt mērķtiecīgākas darbības, kas veicina daudzveidību, nodrošina dalībnieku taisnīgu pārstāvību un atbalsta veselīgu un produktīvu darba vidi visos kopuzņēmumos;

34. aicina visus kopuzņēmumus veicināt līdzsvarotu pārstāvību vadošos un lēmumu pieņemšanas amatos, pilnībā ievērojot uz kompetenci balstītas atlases procedūras, un samērīgi un pārredzami uzraudzīt progresu; uzsver, ka ir jānovērš vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības un jānodrošina vienlīdzīgas karjeras izaugsmes iespējas; šajā sakarā norāda uz pozitīvām norisēm Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmumā, kurā 72,5 % darbinieku ir sievietes un 27,5 % – vīrieši un kurā 40 % no paplašinātās vadības komandas ir vīrieši un 60 % – sievietes;

35. uzsver, ka kopuzņēmumi nodrošina, ka finansētie projekti atbilst piemērojamajiem sociālajiem un darba standartiem, veicina ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, inovāciju, konkurētspēju un kvalitatīvu nodarbinātību Savienībā un ir saskaņoti ar taisnīgas pārkārtošanās principiem;

36. mudina kopuzņēmumus attīstīt strukturētu sadarbību ar Eiropas universitātēm, lai uzlabotu jauno absolventu informēšanu un veicinātu turpmāku pieņemšanu darbā; turklāt mudina kopuzņēmumus veicināt universitāšu, pētniecības un profesionālo mobilitāti un īstenot pasākumus, kuru mērķis ir attīstīt cilvēkkapitālu, jo īpaši gados jaunus darba ņēmējus, inženierus un pētniekus, tostarp integrēt investīciju projektus izglītībā, apmācībā un darba vidē balstītās mācībās, lai nodrošinātu ilgtspējīgu inovāciju, darbaspēka nepārtrauktību un Eiropas ekonomikas ilgtermiņa konkurētspēju;

Pārvaldības un kontroles sistēmas

37. atzinīgi vērtē Revīzijas palātas darbu pētniecības un inovācijas kopuzņēmumu darbības izdevumu pārbaudē, kura notika, pamatojoties uz 33 pēc nejaušības principa atlasītu dotāciju nolīgumu darījumu izlasi (starpposma vai galīgie maksājumi un avansa maksājumu dzēšana) par 2024. gadu galīgo saņēmēju līmenī; pauž bažas par šīs pārbaudes rezultātiem, kas liecina par pastāvīgām sistēmātiskām kļūdām; norāda, ka šīs kļūdas galvenokārt ir saistītas ar saņēmēju nepareizām personāla izmaksu deklarācijām, tostarp stundas vai dienas likmju aprēķināšanu, netiešo

izmaksu iekļaušanu vienības izmaksās, apakšuzņēmuma līgumu izmaksu deklarēšanu kā personāla izmaksas un neattiecināmu aprīkojuma izmaksu iekļaušanu; aicina kopuzņēmumus novērst šos trūkumus; turklāt aicina Komisiju un Kopējo revīzijas dienestu sniegt budžeta izpildes apstiprinātājiestādei konsolidētu analīzi par atkārtotu personāla izmaksu kļūdu pamatcēloņiem kopuzņēmumos un atbalstīt saskaņotus preventīvus norādījumus, mērķtiecīgas *ex ante* pārbaudes augsta riska saņēmējiem un finanšu korekcijas, ja tiek atklātas līdzīgas kļūdas;

38. atzinīgi vērtē Revīzijas palātas darbu, pārbaudot *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotā Eiropas kopuzņēmuma izdevumus, pamatojoties uz 30 pēc nejaušības principa atlasītu darījumu izlasi; norāda, ka Revīzijas palāta ir konstatējusi gadījumu, kad jaunā iepirkuma procedūrā netika ņemtas vērā būtiskas izmaiņas divos ēku līgumos; aicina *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidoto Eiropas kopuzņēmumu nodrošināt, ka būtiskas izmaiņas līgumos sistemātiski izraisa iepirkuma atkārtotu novērtēšanu, tostarp juridisku pārskatīšanu un skaidra pamatojuma publicēšanu, un ziņot budžeta izpildes apstiprinātājiestādei par veiktajiem korektīvajiem pasākumiem;

39. pauž bažas par Revīzijas palātas konstatējumu, ka līdz 2024. gada decembrim tikai četri kopuzņēmumi (kopuzņēmums "Eiropas dzelzceļš", kopuzņēmums "Tīra aviācija", kopuzņēmums "Inovatīvas veselības aprūpes iniciatīva" un kopuzņēmums "Mikroshēmas") bija pabeiguši uz risku balstītas kontroles sistēmas izstrādi pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" dotāciju maksājumiem, neraugoties uz šādu maksājumu paredzamo pieaugumu; atgādina, ka stabila, sistemātiska un centralizēta uz risku balstīta kontroles sistēma ir būtiska, lai nodrošinātu augsta riska saņēmēju *ex ante* kontroli, efektīvu revīzijas konstatējumu izpildes kontroli un uzticamas direktoru ticamības deklarācijas; uzsver, ka revīzijas un kontroles darbā galvenā uzmanība būtu jāpievērš jomām, kurās ir augstāks finanšu un snieguma risks, savukārt zema riska atkārtotiem darījumiem būtu jāizmanto vienkāršotas pārbaudes metodes; uzsver, ka šāda pieeja var uzlabot ticamību un ievērojami samazināt administratīvo slogu saņēmējiem un iesaistītajām valstīm; aicina visus pārējos kopuzņēmumus pabeigt un īstenot uz risku balstītu kontroles sistēmu pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa"/ programmas "Digitālā Eiropa" dotāciju maksājumiem, kas ietver: i) skaidru saņēmēju un projektu riska novērtējumu, ii) pastiprinātas *ex ante* pārbaudes augsta riska gadījumos, iii) sistemātisku atgriezenisko saiti par *ex post* revīziju rezultātiem turpmākajā kontroles plānošanā un iv) konsekventu ziņošanu izpilddirektora ticamības deklarācijā;

40. pauž bažas par to, ka *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotā Eiropas kopuzņēmuma riska pārvaldības sistēma pietiekami neatspoguļo būtiskos riskus, kas izriet no 2024. gada *ITER* pamatscenāriju pārskatīšanas, tostarp horizontālo ietekmi uz cilvēkresursiem; norāda, ka kopuzņēmuma IT riska pārvaldības rīkā trūkst pilnīgas un atjauninātas informācijas par galvenajiem riskiem, tostarp sastopamību, iespējamību un finansiālo ietekmi, kas mazina atbalstu vadības lēmumu pieņemšanai un tās spēju kvantitatīvi novērtēt pakļautību riskam un pieņemt efektīvus mazināšanas pasākumus; aicina kopuzņēmumu risināt minētos jautājumus, laicīgi īstenojot atbilstošus pasākumus;

Krāpšana, ētika un interešu konflikti

41. atzinīgi vērtē to, ka nevienu no Revīzijas palātas konstatējumiem par 2024. gadu nevajadzēja paziņot Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) vai Eiropas Prokuratūrai (*EPPO*) sakarā ar aizdomām par krāpšanu;

42. pieņem zināšanai kopuzņēmumu sniegto informāciju par to darbībām, kas saistītas ar krāpšanas novēršanu, atklāšanu un labošanu; aicina kopuzņēmumus uzlabot sadarbību un informācijas apmaiņu ar *OLAF* un attiecīgā gadījumā ar *EPPO*, tai skaitā sistemātiski ziņot par aizdomām par krāpšanu; pastiprināt *ex ante* un *ex post* kontroles dotāciju pārvaldībā, izmaksu pieprasījumos, iepirkumos un nodevumu pārbaudē; konsekventi un nekavējoties piemērot korektīvus pasākumus un finanšu līdzekļu atgūšanu, integrējot gūto pieredzi turpmākajās procedūrās; un sniegt ikgadēju, pamatotu ziņojumu par krāpšanas apkarošanas pasākumu efektivitāti, ko pamato skaidri kvantitatīvi un kvalitatīvi rādītāji;

43. konstatē, ka kopuzņēmumi 2021.–2027. gadā pārvalda 38,5 miljardus EUR, kas vairāk nekā divas reizes pārsniedz iepriekšējā periodā pārvaldīto summu, un uzsver, ka šādiem ievērojamiem resursiem ir nepieciešama stingra rezultātu uzraudzība, lai nodrošinātu ieguldīto līdzekļu atdevi; aicina kopuzņēmumus pieņemt kopīgu snieguma un ietekmes novērtēšanas sistēmu, nodrošinot ziņošanu par rezultātiem papildus ziņošanai par atbilstību finanšu noteikumiem; uzsver, ka efektīva snieguma uzraudzība ir jāpapildina ar kopuzņēmumu darbību stingru pārredzamību un to vadības struktūru locekļu interešu konfliktu aizsardzības pasākumiem; šajā sakarā mudina

sistemātiski publicēt pārvaldes struktūru locekļu interešu deklarācijas, aptverot finansiālas, profesionālas vai personiskas saiknes ar subjektiem, kas gūst labumu no kopuzņēmuma finansējuma; prasa noteikt nogaidīšanas periodu augstākā līmeņa darbiniekiem pirms jaunu amatu ieņemšanas atbalstītajās organizācijās un prasa, lai zinātniskās komitejas, neatkarīgie eksperti un vērtēšanas komitejas locekļi pienācīgi parakstītu deklarācijas par interešu konflikta neesamību;

Problēmjautājumi saistībā ar *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidoto Eiropas kopuzņēmumu un Eiropas augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmumu

44. norāda, ka papildus iepriekš minētajiem jautājumiem pastiprināta uzmanība ir jāpievērš šādiem konkrētiem jautājumiem, kas saistīti ar *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidoto Eiropas kopuzņēmumu un Eiropas augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmumu;

45. atzīst, ka *ITER* ir vēl nepieredzēta mēroga un vērienīguma projekts, kurā iesaistīti 35 starptautiskie partneri un kurā Savienībai kā uzņēmējai un lielākajai ieguldītājai ir būtiska nozīme Eiropas ilgtermiņa enerģētikas redzējuma un zinātniskās līderības veicināšanā; uzsver, ka 2024. gada jūnijā *ITER* organizācija iesniedza *ITER* padomei pārskatītu projekta plānu, ar kuru ievieš jaunus pamatscenārijus, aizstājot 2016. gadā apstiprinātos un atliekot montāžas posma beigas no 2025. gada (pirmā plazma) uz 2035. gadu (pētniecības darbību sākums) un pagarinot kopējo projekta pabeigšanas termiņu no 2042. gada līdz 2059. gadam; konstatē, ka *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotā Eiropas kopuzņēmuma projekta īstenošanas saistības līdz ar to palielinās no 21,6 miljardiem EUR līdz 25,8 miljardiem EUR 2024. gada vērtībās, kas nozīmē, ka būs nepieciešamas *Euratom* un Francijas papildu iemaksas kopuzņēmuma darbības budžetā papildu 4,2 miljardu EUR apmērā; ar bažām norāda, ka *ITER* padome vēl nav oficiāli pieņēmusi aplēsto izmaksu pieaugumu, kas izriet no pārskatītajiem *ITER* pamatscenārijiem, ko *ITER-IO* ierosināja 2024. gada jūlijā; šajā sakarā uzsver – lai saglabātu Savienības vadošo lomu kodolsintēzes pētniecībā, ir laicīgi un pilnībā jāformalizē un jāīsteno pārskatītie *ITER* pamatscenāriji;

46. piekrīt Revīzijas palātas paustajām bažām par to, ka ierosinātie pārskatītie *ITER* pamatscenāriji būtiski palielina *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotā Eiropas kopuzņēmuma pakļautību tehniskiem, juridiskiem un finansiāliem riskiem; norāda, ka projekta ilgtermiņa ilgtspējību var apdraudēt izmaksu pieaugums, pastāvīga kavēšanās galveno atskaites punktu sasniegšanā, kā arī pieaugošā konkurence no kodolsintēzes iniciatīvām trešās valstīs, kas kopā var mazināt *ITER* nozīmīgumu un vadošo lomu; uzsver, ka joprojām pastāv būtiskas juridiskas un pārvaldības neskaidrības, jo īpaši iespēja, ka dalībnieki var atteikties apstiprināt *ITER* nolīguma pagarināšanu pēc 2042. gada vai ka Francijas uzņemšanas dekrēts varētu zaudēt spēku pirms reaktora darbības uzsākšanas, kas apdraud juridisko skaidrību un pārskatatbildību; turklāt ar bažām norāda, ka paredzēto tehnisko modifikāciju mērogam varētu būt tālejošas sekas attiecībā uz projekta inovatīvo spēju un ekonomisko dzīvotspēju; uzskata, ka šīs bažas pastiprina pieaugošais finansiālais spiediens, jo lielākās iemaksas, kas nepieciešamas no Savienības un Francijas, liek šaubīties par to, vai šādu finansējumu var nodrošināt turpmākajās DFS vai no uzņēmējvalsts puses; tādēļ uzsver, ka kopuzņēmumam ir vajadzīga stabila finanšu plānošana, stingra un saskaņota pārvaldība, stingra uzraudzība un skaidri snieguma rādītāji, pastiprināta riska pārvaldība un pastāvīgi uzlabojumi pārskatatbildības un pārredzamības jomā starp kopuzņēmumu, *ITER* organizāciju un Savienības budžeta lēmējinstitūciju; uzsver, ka ir vēl vairāk jāstiprina izmaksu kontrole, uz atskaites punktiem balstīts finansējums un neatkarīga snieguma uzraudzība un jānovērš juridiskā nenoteiktība, nosakot saistošas saistības attiecībā uz satvaru laikposmam pēc 2042. gada un uzņēmējvalsts pienākumiem; uzsver, ka, ņemot vērā *ITER* projekta mērogu, ilgumu un izmaksu eskalāciju, turpmākais Savienības finansējums ir jānovērtē ne tikai attiecībā pret tehniskajiem starpposma mērķiem, bet arī attiecībā pret alternatīvajām izmaksām un klimata papildināmību, lai nodrošinātu Eiropas pievienoto vērtību un stratēģisko autonomiju;

47. uzsver Revīzijas palātas ieteikumu, ka *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotajam Eiropas kopuzņēmumam būtu jāuzlabo riska pārvaldības efektivitāte, tostarp uzlabojot IT rīku riska pārvaldībai, lai iegūtu pilnīgu informāciju par visiem attiecīgajiem galvenajiem riskiem, kas izriet no 2024. gada pamatscenārijiem; uzsver kopuzņēmuma stratēģiskās pārvaldības vispārējo nozīmi, lai nodrošinātu, ka *ITER* joprojām ir zinātniski un ekonomiski nozīmīgs, sistemātiski salīdzinot progresu ar globālajiem konkurentiem un aizsargājot inovācijas spējas saskaņā ar ilgtspējīgu ilgtermiņa finansēšanas modeli; šajā sakarā uzsver nepieciešamību pārstrukturēt kopuzņēmumu un pārdalīt cilvēkresursus, lai samazinātu ārpakalpojumu sniedzēju nesamērīgo izmantošanu un nodrošinātu labāku resursu plānošanu un pārvaldību saskaņā ar kopuzņēmuma ētikas satvaru;

48. uzsver īpašo sensitivitāti, kas saistīta ar *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidoto Eiropas kopuzņēmumu, tā kā joprojām ir iesaistīta Krievija, un ņem vērā Parlamenta Budžeta kontroles komitejas uzklausīšanā sniegtos skaidrojumus par drošības pasākumiem, kas ieviesti, lai mazinātu saistītos juridiskos, drošības un stratēģiskos riskus; atkārtoti aicina ievērot visaugstāko modrības līmeni sadarbībā ar starptautiskajiem partneriem, piemēram, Krieviju, pilnībā ievērojot spēkā esošos Savienības ierobežojošos pasākumus;

49. atkārtoti pauž bažas par to, ka Krievija joprojām piedalās *ITER* projektā; aicina *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidoto Eiropas kopuzņēmumu nodrošināt, ka pret Krieviju noteiktās Savienības sankcijas tiek stingri un pilnībā izpildītas, tostarp ievērot ierobežojumus attiecībā uz komponentu iepirkumiem Eiropas piegādēm *ITER*; mudina *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidoto Eiropas kopuzņēmumu līdz minimumam samazināt visu atlikušo atkarību no Krievijas un izvairīties no jebkādiem divpusējiem kontaktiem un tādas iesaistes ar Krieviju, kas varētu apdraudēt Savienības stratēģiskās intereses un vērtības; ar gandarījumu norāda uz to, ka Krievija pēdējos divus gadus nav uzņēmusies *ITER* padomes vadību, kad tā bija jāuzņemas saskaņā ar priekšsēdētāju rotācijas principu; ar gandarījumu norāda, ka *ITER* nolīgumā iekļautie intelektuālā īpašuma noteikumi garantē, ka projektam ir visi intelektuālie resursi, kas nepieciešami veiksmīgai attīstībai un darbībai, nodrošinot pilnīgu neatkarību no Krievijas intelektuālā īpašuma tiesībām; norāda, ka Krievija saskaņā ar *ITER* nolīgumu ir veikusi visas savas iemaksas natūrā; uzsver, ka Savienības kopuzņēmumu darbībām būtu jāveicina piegādes ķēžu dažādošana, lai panāktu pilnīgu tehnoloģisko suverenitāti;

50. uzsver Revīzijas palātas ieteikumu, ka *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotajam Eiropas kopuzņēmumam būtu jāstiprina sava riska pārvaldības sistēma, ņemot vērā visus horizontālos riskus, kas izriet no 2024. gada pamatscenārijiem;

51. atkārtoti pauž nopietnas bažas par šādiem cilvēkresursu pārvaldības trūkumiem, kas konstatēti *ITER* un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām izveidotajā Eiropas kopuzņēmumā:

   a) nesen veiktā *Pulse* aptauja darbinieku vidū atklāja plaši izplatītu viedokli, ka uzņēmumā pastāv starppersonu konflikti (77 % respondentu), psiholoģiska vardarbība (9,9 % respondentu), seksuāla uzmākšanās (7,3 % respondentu) un fiziska vardarbība (4,7 % respondentu); aicina kopuzņēmumu nopietni ņemt vērā aptaujas rezultātus un nekavējoties veikt konkrētas darbības situācijas risināšanai; uzsver darbinieku labbūtības nozīmi;

   b) kopuzņēmuma pastāvīgā atkarība no ārējiem pakalpojumu sniedzējiem, 2024. gadā nodarbinot 313 ārējos pakalpojumu sniedzējus un 438 štata darbiniekus; atzinīgi vērtē kopuzņēmuma pieņemtos pasākumus, tai skaitā 2024. gadā pieņemto politiku, kas nosaka ārējo pakalpojumu sniedzēju definīciju, reglamentē plānošanu un izmantošanu, kā arī 2025. gada lēmumu centralizēt sniedzēju koordināciju un pārvaldību, kas pašlaik tiek īstenoti; aicina kopuzņēmumu savos gada darbības pārskatos turpināt ziņot par sasniegto progresu;

52. atkārtoti pauž bažas par pašreizējo stāvokli darbā pieņemšanas jomā Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmumā, kuram, lai apgūtu ievērojamo finansējumu, ko tas saņēma saskaņā ar pašreizējo DFS, tika piešķirtas 39 papildu amata vietas, kas bija jāaizpilda līdz 2023. finanšu gada beigām, taču 2024. gada beigās 14 no 39 amata vietām joprojām nebija aizpildītas; aicina Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmumu pēc iespējas ātrāk veikt pasākumus, lai sasniegtu savus mērķrādītājus attiecībā uz pieņemšanu darbā, jo nepārtraukta darbība ar nepietiekamu personālu var liegt tam īstenot savas darbības un sasniegt savus mērķus;

53. uzsver digitālās suverenitātes nodrošināšanas nozīmi Savienības finansētos pētījumos; šajā sakarā uzsver Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmuma, Eiropas Industriālā, tehnoloģiskā un pētnieciskā kiberdrošības kompetenču centra, kopuzņēmuma "Mikroshēmas" un kopuzņēmuma "Viedie tīkli un pakalpojumi" būtisko lomu un to, ka būtu jāpiešķir prioritāte projektiem, kas stiprina Savienības autonomiju pusvadītāju, mākslīgā intelekta un kiberdrošības jomā; aicina Komisiju nodrošināt, ka kopuzņēmumu atbalstīti projekti: i) nav nepamatoti atkarīgi no trešo valstu piegādātājiem kritiski svarīgu tehnoloģiju jomā, ii) efektīvi stiprina Savienības rūpniecisko noturību un stratēģisko autonomiju un iii) aktīvi atbalsta vietējo pētniecības un inovāciju spēju attīstību stratēģiskajās digitālajās nozarēs;

54. atkārtoti pauž bažas par to, ka 2024. gadā Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmuma budžeta izpildes līmenis attiecībā uz pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" dotāciju maksājumiem vēl vairāk samazinājās, sarūkot līdz 27 % salīdzinājumā ar 36 % 2023. gadā; konstatē, ka 2024. gadā saistību un maksājumu apropriāciju izpildes rādītāji programmas "Digitālā Eiropa" investīciju darbībām joprojām bija ļoti zemi – attiecīgi 22 % un 19 % (salīdzinājumā ar 89 % un 18 % 2023. gadā); ņem vērā Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmuma sniegto paskaidrojumu, tomēr aicina to nodrošināt visu tā darbības budžeta daļu pienācīgu izpildi;

55. konstatē, ka saskaņā ar Revīzijas palātas ziņojumu Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmuma privātā sektora dalībnieku iemaksas pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" joprojām ir zemas; to iemaksas natūrā operatīvajās darbībās sasniedza tikai 20,0 miljonus EUR, kas ir krietni mazāk par kopuzņēmuma dibināšanas regulā noteikto minimālo summu 420,0 miljonu EUR apmērā; atgādina par nepieciešamību mainīt kopuzņēmuma finansēšanas kārtību, kas ierobežo kopuzņēmuma spēju nodrošināt efektīvu sadarbību ar privāto sektoru un neļauj tam pienācīgi kvantificēt privātā sektora iemaksas kopuzņēmuma mērķu sasniegšanā;

Piezīmes par kopuzņēmumu veiktajiem pasākumiem saistībā ar iepriekšējo budžeta izpildes apstiprināšanu

56. atzinīgi vērtē to, ka kopuzņēmumi ir sagatavojuši ziņojumu par pasākumiem, kuri veikti saistībā ar Parlamenta rezolūcijām ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmumiem par kopuzņēmumu 2023. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu; norāda, ka šie ziņojumi apmierinošā mērā sniedz kopuzņēmumu viedokli par Parlamenta uzsvērtajiem jautājumiem;

57. atzinīgi vērtē to, ka Revīzijas palātas ziņojumā ir iekļauta arī to pasākumu analīze, kurus kopuzņēmumi veikuši saistībā ar Revīzijas palātas iepriekš publicētajiem apsvērumiem un darbību ieteikumiem; šajā sakarā norāda, ka līdz 2024. gada beigām bija risināti mazāk nekā puse no iepriekšējos gados formulētajiem apsvērumiem: 18 no 44 apsvērumiem bija slēgti, bet 26 joprojām bija atvērti; attiecībā uz Revīzijas palātas ieteikumiem laikposmā no 2021. līdz 2023. gadam lielākā daļa ir īstenoti vismaz daļēji; turklāt no četriem ieteikumiem, kuru mērķa termiņš bija 2024. gads, divus pilnībā īstenoja visi kopuzņēmumi, vienu daži no tiem īstenoja pilnībā un citi daļēji, un viens tika īstenots daļēji; no atlikušajiem astoņiem ieteikumiem ar vēlākiem mērķa termiņiem viens tika pilnībā īstenots, seši tika īstenoti daļēji un viens vēl nav īstenots, jo tas ir atkarīgs no Komisijas; aicina visus kopuzņēmumus turpināt īstenot Revīzijas palātas ieteikumus un ziņot Revīzijas palātai un Parlamentam par sasniegto progresu;

Aicinājums veikt turpmākus pasākumus

58. aicina katru kopuzņēmumu, attiecībā uz kuru tiek apsvērta 2024. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšana, sagatavot atsevišķu ziņojumu par visiem turpmākajiem pasākumiem, kas veikti šajā rezolūcijā minēto konkrēto jautājumu risināšanas nolūkā, un šo pēcpārbaudes ziņojumu, ko paraksta kopuzņēmuma (izpild-)direktors, ne vēlāk kā līdz 2026. gada 30. septembrim iesniegt Parlamentam;

59. uzsver, ka turpmākajos ziņojumos var atspoguļot kopuzņēmumu vispārējos viedokļus par šo rezolūciju un citiem jautājumiem, kas ir būtiski budžeta izpildes apstiprinātājiestādei; aicina kopuzņēmumus rūpīgi sagatavot šos ziņojumus, aptverot visus Parlamenta izvirzītos jautājumus par to darbību, un darīt to sadarbīgā un uzticamā veidā.